

Nolskolans likabehandlingsplan

F-6

Handlingsplan för främjande av likabehandling och för förebyggande av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling för förskoleklass, grundskolan och fritidshem.

Läsåret 2018/2019

Upprättad 2018.10.29

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Inledning.....	1
Verksamhetsidé och vision	1
Mål.....	1
Ansvarsfördelning i arbetet mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling.....	3
Främjande arbete.....	4
Förebyggande arbete.....	5
Trygghetsteamet	5
Åtgärdande arbete	6
Utvärdering och uppföljning av planen	8
Skyldighet.....	8
Rutiner.....	9
Trygghetsteamets handlingsplan	10
Handlingsplan för diskriminering eller annan kränkande behandling mellan vuxna och elever. ...	11
Definitioner.....	11
Kontakter.....	12
Bilaga 1 Styrdokument.....	
Bilaga 2 Nolskolans ordningsregler 2018/2019	
Bilaga 3 Skollagen kapitel 5 Trygghet och studiero.....	

Inledning

Här redovisas Nolskolans arbete med att främja likabehandling och förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Det återspeglas, tillsammans med skolans rutiner för det åtgärdande arbetet i vår plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Verksamhetsidé och vision

Vår vision är att ingen elev blir diskriminerad, trakasserad eller utsatt för kränkande behandling på Nolskolan. Alla människors lika värde är utgångspunkt för verksamheten. Vi är alla olika och vi tar tillvara på varandras styrkor och utvecklas tillsammans.

Nolskolan är en skola med höga förväntningar där vi tillsammans skapar goda lärmiljöer. Alla elever på Nolskolan är allas elever. Vi har höga förväntningar på alla som jobbar hos oss.

Vi tror att en tydlig struktur i verksamheten leder fram till en god lärandekultur som i sin tur bidrar till att våra elever lyckas. Vi tillsammans, genom vårt ledord TURE (Trygghet, Unik, Respekt och Empati) får våra elever att lyckas och att nå sina mål.

Vår verksamhet, fritidshem, förskoleklass och skola, präglas av att alla elever, föräldrar och personal ska känna sig välkomna. Här ses olikheter som en tillgång och de är en förutsättning för utveckling. Olika åsikter är en naturlig del i mänskligt samspel som får oss att växa som individer. På Nolskolan tolererar vi inga former av diskriminering eller annan kränkande behandling. Den som upplever sig kränkt tas alltid på allvar. Utgångspunkt är den kränktes upplevelse. I vårt sätt att arbeta har vi extra fokus på att upptäcka utanförskap och diskriminering. Alla har rätt till en trygg arbetsmiljö. Alla vuxna på Nolskolan och föräldrar kontaktar klassföreståndare/fritidspersonal, representant i Trygghetsteamet på skolan eller rektor direkt om man känner oro för eller får kännedom om att någon blir utsatt. Alla vuxna på Nolskolan ingriper omedelbart och följer upp om någon blivit kränkt.

Rektor och alla anställda på Nolskolan tar starkt avstånd från alla former av diskriminering och trakasserier.

Mål

Långsiktiga mål:

– att skolan ska leva upp till lagen om att skolmiljön skall vara trygg för alla som vistas där. Ingen skall utsättas för diskriminering på grund av könstillhörighet, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder. Ingen ska heller utsättas för någon form av annan kränkande behandling som till exempel psykiska trakasserier, kränkande tillmäle

(ärekränkning), hot om fysiskt våld (olaga hot), fysiskt våld (misshandel, vållande till kroppsskada eller sjukdom, olaga tvång), ofredande eller uteslutning ur utanförskap.

– att elever, föräldrar och vuxna på skolan gemensamt skall känna ansvar för att upptäcka och åtgärda diskriminering eller annan kränkande behandling.

– att alla vuxna på skolan aktivt skall motverka alla former av diskriminering och annan kränkande behandling.

– att vi utvecklar elevernas sociala kompetens (förståelse, tolerans, förmåga att kommunicera, samverka och att ta ansvar för sig själv och andra) samt överföra samhällets normer och värden som ett led i förberedelsen inför vuxenlivet.

Kortsiktiga mål:

– Alla elever ska känna till betydelsen av diskriminering, kränkning och mobbing.

– Alla elever ska känna att de får vara med på rasterna och i lek och arbete.

– Det ska finnas en påtaglig och upplevd balans mellan flickors och pojkars utrymme i aktiviteter och klassrum

– Språkbruket ska förbättras så att ord som hänger samman med kön, sexuell läggning, funktionshinder, religion eller etnisk bakgrund inte används med nedsättande/kränkande underton.

– Respekten inför alla sexuella läggningar ska öka.

– Alla elever, föräldrar och personal känner till verksamhetens likabehandlingsplan och de rättigheter och skyldigheter som följer med den.

– Tydliga och omedelbara vuxenreaktioner om någon diskriminerar eller kränker.

Ansvarsfördelning i arbetet mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling

Rektor

Det är rektors ansvar att:

- all personal, elever och vårdnadshavare känner till att alla former av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling är förbjudna på skolan
- det bedrivs ett målinriktat arbete för att främja barns och elevers lika rättigheter, samt att motverka kränkande behandling och diskriminering eller trakasserier på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning, funktionsnedsättning, ålder samt könsöverskridande identitet eller uttryck
- årligen upprätta och utvärdera Likabehandlingsplanen i samarbete med personal, elever och vårdnadshavare.
- om skolan får kännedom om att kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering förekommer, anmäla detta till huvudmannen, som i sin tur är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Rektor ska även:

- se till att skolpersonal har ett gemensamt system för hur de dokumenterar anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering och de åtgärder som vidtagits
- kontakta andra myndigheter vid behov

All personal på Nolskolan

All personal som arbetar och verkar på Nolskolan har ansvar att:

- följa skolans likabehandlingsplan
- ifrågasätta och reflektera över de normer och värderingar som han/hon förmedlar och sträva efter likabehandling
- se till att agera och att åtgärder vidtas omgående då kränkande behandling, trakasserier eller diskriminering misstänks, anmäls eller upptäcks dokumentera misstänkt, anmäld eller upptäckt kränkande behandling, trakasserier och diskriminering

Främjande arbete

All personal på skolan tar ansvar för att säkerställa Nolskolans gemensamma värdegrund så att den hålls levande, genom att kontinuerligt arbeta med värdegrundsfrågor.

Vi arbetar med att motverka stereotypa könsroller genom medvetenhet om vårt eget vuxna språkbruk och vid uppgiftsfördelning i elevgrupperna. Vi styr alla former av indelning i grupper, både i klassrum och vid idrott. Vi använder oss av varierad undervisning för att skapa utrymme för alla att komma till tals.

Vi använder oss av klass och årskursövergripande aktiviteter under året för att få en vi- känsla på skolan. Åk 6 välkomnar förskoleklassens barn vid höstterminens början och förskoleklassens barn säger hejdå till åk 6 vid vårterminens slut. Våra rastvärdar arbetar aktivt för att få eleverna själva att komma med förslag på rastaktiviteter.

Vi diskuterar och analyserar fördomar och stereotypa föreställningar. Detta gör vi både på förekommen anledning, men vi väljer också att lägga in det i vardagen vid lämpliga tillfällen. Vi uppmärksammar högtider, inte bara de svenska och kristna.

Vi planerar och åtgärdar den fysiska miljön på skolan så att alla elever har lika tillgång till våra utrymmen. För att främja arbetsron i klasserna följer vi nedanstående struktur;

1. Vi har alltid en lugn startuppgift på morgonen
2. Vi värnar om vår fysiska arbetsmiljö. Vi ska ha det rent och snyggt i klassrum och kapprum.
3. Vi har alltid en tydlig genomgång med eleverna om hur dagen ser ut varje dag.
4. Vi har en tydlig genomgång med eleverna om hur lektionen ser ut.

Undervisningens upplägg och planering sker utifrån elevens behov och olikheter.

Diskrimineringsgrunderna ska medvetet ligga till grund när pedagoger väljer ut stoff för undervisningen.

Elevernas delaktighet och inflytande på skolan och fritids stärks genom klassråd, fritidsmöten, elevråd, utvecklingssamtal samt genom direktkontakt. Nolskolans plan för elevers inflytande och delaktighet ligger till grund för detta främjande arbete.

Vårt arbete på Nolskolan utgår från vår gemensamma värdegrund och bygger på att, alla ska känna *Trygghet* i skolan, var och en av oss är *Unik*, alla ska bli bemötta med *Respekt* och ett förhållningssätt med *Empati* (TURE).

Aktivitetsdagar, fritidshemmens dag och speciella tillfällen arbetar vi åldersblandat på skolan så att elevernas kontakter och relationer utökas. Vi planerar dessa så att alla barn och elever ges förutsättningar att delta. Goda relationer leder till minskade kränkningar.

Vi arrangerar flera olika aktivitetsdagar där bland annat Nolklassikern (långvandring, simning,

cykling och löpning) ingår. Nolvarvet som gått av stapeln sedan 1987 skapar en positiv stämning inte bara på skolan utan samlar även familj och boende på orten. Under läsåret 18/19 kommer Öppet hus vara i samband Nolvarvet då förra läsårets Öppet hus var otroligt uppskattat och välbesökt. Fritidshemmets dag är även den en dag där familj och släktingar samlas.

Förebyggande arbete

Grunden för det förebyggande arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling anser vi sker i mötet mellan människor. Därför menar vi att det är mycket viktigt att all personal, i den dagliga verksamheten, förmedlar skolans värdegrund i alla möten med skolans elever. Det är av yttersta vikt att både elever och deras vårdnadshavare görs delaktiga i det förebyggande arbetet mot diskriminering och annan kränkande behandling. Ett led i denna strävan är att samtliga elever och vårdnadshavare på Nolskolan skall känna till och ta del av Nolskolans likabehandlingsarbete och har ett ansvar för att denna följs samt vara delaktiga i utvärderingen och upprättandet av densamma. För att förankra likabehandlingsplanen hos alla följs planen nedan.

- Pedagogerna förklarar begreppen i likabehandlingsplanen för eleverna och hur vi på skolan arbetar med att alla skall ha det bra. Klimatet i klassen följs upp fortlöpande. Detta görs med skolans egen trivselenkät.
- Likabehandlingsplan med bilagor finns på hemsidan.
- Vid varje terminsstart aktualiseras likabehandlingsplanen i varje personalgrupp. Rektor ansvarar för att ett aktivt arbete med likabehandlingsplanen genomförs fortlöpande under året. Trygghetsteamet och elevhälsans främjande och förebyggande arbete som beskrivs i Elevhälsaplanen ligger till grund för Likabehandlingsplanen.
- Elevrådet är med och tar fram nya ordningsregler utefter våra kartläggningar. Elevrådet leds av rektor.

Trygghetsteamet

Skolan har en samordningsgrupp som vi kallar trygghetsteamet. I gruppen ingår pedagoger (en från varje arbetslag), kurator och rektor. Trygghetsgruppen samordnar skolans arbete mot kränkningar och trakasserier.

Exempel på trygghetsgruppens arbeten är att:

- utreda, bedöma och följa upp åtgärder i specifika ärenden på individnivå där de vanliga insatserna inte är tillräckliga
- ansvara för lägesenkäter
- stödja undervisande pedagoger i arbetet med lägesenkäterna och analyser av Totis, GR enkät och analyser av årets kränkningar

- delta i upprättande av likabehandlingsplanen

Trygghetsteamet på Nolskolan träffas regelbundet ca 30 min varje vecka för planering och utveckling av skolans arbete mot diskriminering, trakasserier och annan kränkande behandling. Medlemmarna lägger också tid på utredande, åtgärdande och uppföljande samtal i enskilda ärenden.

Rastvärdar

Kränkningar och trakasserier som förekommer på skolan mellan elever sker oftast på raster. Vi på Nolskolan har ett schemalagt rastvärdssystem. Med hjälp av resultaten från vår trygghetsenkät upprättar vi varje läsår rutiner för hur rastvärdarna (pedagogerna) skall cirkulera på de otrygga platserna. Rastvärdarna bär alltid en gul väst för att vara mer synliga för barnen. Nolskolans personal har också arbetskläder som bärs under rastvärdandet.

Rastvärdspedagog

Nolskolan har en fritidspedagog som arbetar som rastvärdspedagog. Pedagogen har ansvar för att tillsammans med rastvärdarna, pedagogerna och elevrådet anordna rastaktiviteter på skolan.

Åtgärdande arbete

Kartläggning läsåret 2018/2019

Varje år gör alla elever en enkät som heter Totis (Trygghet och trivsel i skolan) och som är framtagen med hjälp av eleverna

Utifrån dessa enkäter har vi dragit följande slutsatser läsåret 2017/2018:

En stor majoritet av eleverna tycker att det känns bra att gå på Nolskolan. Nolskolan har bättre resultat på trivsel än andra skolor i kommunen och i GR området. De ger en bild av att det är bra i den klass/grupp som de går. Endast ett fåtal av eleverna upplever att de inte har någon att vara med på rasterna. Trots detta är detta något som vi behöver arbeta mer med för att alla ska barn ska ha någon att vara med.

Utifrån från trygghetsvandringen som är gjord på skolan finn det speciella och utsatta platser som vi behöver vara extra observanta kring så som kapprum och skymda platser på skolgården. Eleverna upplever otrygghet kring bilar, lastbilar samt allmänhet som vistas på skolgården. Detta har vi fört fram till sektor för samhällsbyggnad och grindar efterfrågas. Rastvärdarna behöver vara extra vaksamma på om elever går in i kapprummen. En del av personalens rastvärdstid är förlagd till omklädningsrummen.

Alla elever vet vad de kan göra om de kränkts, dvs. att vända sig till någon vuxen. Däremot väljer inte alla att göra det och ett fåtal väljer hellre att ge igen eller strunta i det. Vi behöver ständigt arbeta med elevernas språkbruk i klasserna samt diskutera hur man ska bete sig om man blir utsatt eller om man ser någon utsättas.

Personalen på Nolskolan har arbetat och diskuterat fram vilka åtgärder som måste till under läsåret 2018/2019. Nedan beskrivs de kartläggningsmetoder som kommer användas under läsåret.

Kartläggningsmetoder

Genomgång av de sju områdena (funktionsvariation, sexuell läggning, kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, ålder, religion eller annan trosuppfattning) samt reflektion i smågrupper och/eller i enkät utefter åldersgrupp och mognad.

Ansvariga: Berörda pedagoger

All personal fyller i kränkingsanmälan och tillbudsrapporter. Det kan gälla såväl fysiska som psykiska skador. Dessa överlämnas till rektorerna. Detta följs upp en efter en månad. Tillbud av grövre art anmäls till arbetsmiljöverket.

Ansvariga: All personal

Hälsosamtal som utförs i förskoleklass och åk 4.

Ansvariga: Skolsköterska

Nolskolans Trivselenkäten

Ansvariga: Berörda pedagoger och trygghetsråd

Varje vår görs en enkät från GR där alla elever i Ale kommun besvarar. Den mäter elevernas syn på trivsel, delaktighet, skolmiljö, kunskap och bemötande.

Ansvar: Berörda pedagoger

Elever lämnar synpunkter under en trygghetsvandring som genomförs för att identifiera och åtgärda otrygga platser (innan v. 50).

Ansvariga: Berörda pedagoger och trygghetsråd

Observationer och ev. sociogram som ger kunskap om det sociala samspelet i exempelvis korridorer, matsal, klassrum och på skolgården.

Ansvariga: Berörda pedagoger

Utvecklingssamtal, på vår och höst, där eleven i samtal med pedagoger och föräldrar bedömer trivsel och kamratskap.

Ansvariga: Klasslärare samt fritidspersonal vid behov

Rutiner och regler ses över varje år för att minimera risken för att det uppstår strukturer som bidrar till diskriminering. Utvärderas under studiedag i juni.

Ansvariga: Rektorer och pedagogerna

Analys av uppmärksammade kränkningar.

Ansvariga: Trygghetsrådet

Hur eleverna har involverats i kartläggningen.

- Trivselenkäten
- Trygghetsvandring med uppmärksammade av otrygga platser
- GR- enkäten
- Hälsosamtalet
- Utvecklingssamtal

Utvärdering och uppföljning av planen

Det främjande arbetet utvärderas läsårsvis. Årligen genomförs elevenkäter som förutom att vara kartläggning och nulägesbeskrivning även fungerar som underlag för utvärdering av gällande likabehandlingsplan.

Med ny kartläggning som grund analyseras åtgärderna från det gångna året och analys och uppföljning från det gångna årets arbete redovisas i den nya likabehandlingsplanen.

Skyldighet

Anmälningsskyldighet till socialtjänsten samt att meddela rektor åligger alla vuxna på skolan, då barn far illa eller riskerar att fara illa. Redan vid misstanke om att ett barn far illa ska anmälan göras till socialtjänsten (14 kap. 1 § SoL). Närmsta chef skall meddelas. På Nolskolan är det rektor som skriver anmälan till socialtjänsten men anmälningsskyldigheten kvarstår.

Rutiner

Rutiner för akuta och uppföljande åtgärder vid inträffade kränkningar

Vad gör jag som vuxen om jag upptäcker eller får kännedom om diskriminering eller annan kränkande behandling?

Arbets sättet kan variera något beroende på problemets art men ska i huvudsak följa nedanstående handlingsplan. Handlingsplanen gäller vid diskriminering/kränkning/sexuella trakasserier både på grupp- och individnivå där elever diskriminerar/kränker andra elever.

- På skolan är det **varje vuxens** ansvar att **omedelbart** ingripa, hjälpa den utsatte och i en akut situation komma till varandras undsättning.
- Den vuxne som först blivit varse händelsen samtalar med berörda elever. Det betyder att det gäller den vuxne som ser, upptäcker eller som elev kommer till på skolan när kränkningen har skett. Den vuxne dokumenterar samtalen. Klassföreståndaren informeras och om situationen kräver det så kontaktas även vårdnadshavare. Den vuxna som agerar ansvarar även för dokumentation av händelsen/ärendet. Den vuxna ansvarar för att kontakta Trygghetsteamet för konsultation, rådgivning och hjälp i ärendet om så behövs.
- Dokumentation ges till rektor som anmäler till huvudman. Blanketten Misstanke om kränkning används.

När skedde kränkningen?

Vilka var inblandade?

Vad hände?

Hur arbetar ni vidare?

Dokumentation sker på det sätt som passar individen.

Vad gör jag som elev om jag upptäcker diskriminering eller annan kränkande behandling?

Om du som elev känner dig diskriminerad eller kränkt, eller ser någon som blir det, är det viktigt att du berättar det för någon vuxen. Det kan vara en förälder, lärare, personal på fritids, kamratstödjare, någon i Trygghetsteamet, skolsköterska, rektor eller annan vuxen du känner förtroende för.

Om du fortfarande inte får den hjälp du behöver, kan du vända dig till Barn- och Elevombudet (BEO) på Skolinspektionen.

www.skolinspektionen.se/sv/BEO/

E-post: beo@skolinspektionen.se

Telefon: 08-586 08 000

BEO ger råd om vad man ska göra vid fall av kränkande behandling av elever i skolan.

Trygghetsteamets handlingsplan

1. Trygghetsteamets medlemmar samlar in information om situationen dels genom samtal med den person som anmält och dels genom den utsatte. Trygghetsteamet informerar varandra. Elevhälsan kontaktas för konsultation och för att de ska ha vetskap om ärendet.
2. En person ur Trygghetsteamet intervjuar den utsatte och dokumenterar samtalet. Trygghetsteamet kontrollerar den utsattes version med berört arbetslag. Ett kontaktnät upprättas som observerar så att den utsatte vet vem han/hon skall vända sig till, rastvärdar och övrig berörd personal informeras.
3. Kontakt skall tas med den utsattes vårdnadshavare efter samråd med eleven. Kontakten dokumenteras.
4. Om ärendet så kräver upprättas en handlingsplan av trygghetsteam, klassföreståndare, fritidspedagog och eht.
5. Uppföljningssamtal sker med den utsatte och den som utfört den kränkande behandlingen efter en vecka och sedan fortsättningsvis efter behov.

Möjliga insatser för att stödja och hjälpa utsatta eller de som utsatt.

- Stödsamtal med Elevhälsan kan erbjudas till både den som kränkts och den/de som utfört den kränkande handlingen.
- Elevhälsan kan när som helst under pågående fall konsulteras av Trygghetsteamet.
- Om situationen inte förbättras tas ärendet upp i Elevhälsan och vårdnadshavarna kallas till ett elevmöte av rektor.
- Om ärendet är komplicerat eller gäller en större grupp elever tas ärendet upp med Elevhälsan som tillsammans med rektor, klassföreståndaren och Trygghetsteam, beslutar hur man går vidare.
- Om åtgärder inte fungerar och diskriminering eller kränkningarna inte upphör gör skolledningen en anmälan till socialtjänsten och polis. **Diskriminering och kränkande behandling är olagligt.**

Utvärdering och uppföljning av ärendet

Återkoppling ska ske kontinuerligt till/från Trygghetsteamet, elev, vårdnadshavare, klassföreståndare och andra som berörs t.ex. rastvärdar och EHT av de vuxna som arbetar med ärendet.

Utvärdering och uppföljning av görs av Trygghetsteamet så länge som behov finns.

Handlingsplan för diskriminering eller annan kränkande behandling mellan vuxna och elever.

1. Trygghetsteamet eller annan vuxen lämnar direkt vidare till närmaste chef, om de får vetskap om att en elev blivit diskriminerad eller utsatts för kränkande behandling av vuxen på skolan.
  2. Närmaste chef ansvarar för att utreda och bearbeta situationen.
  3. Rektor ansvarar för att kontakta HR och i samråd med dem bearbeta situationen.
- Dokumentation förs av chef.

Definitioner

vuxen på skolan

Med vuxen på skolan menar vi all personal som arbetar på skolan såsom lärare, förskollärare, fritidspedagog, fritidsledare, lokalvårdare, vaktmästare, skolmåltidspersonal, resurspedagoger, psykolog, socialpedagog, skolsköterska, rektor, administrativ personal samt vikarier och praktikanter.

skola:

Med skola menar vi all verksamhet som bedrivs på Nolskolan såsom förskoleklass, skola och skolbarnomsorg.

elev:

Med elev menar vi alla barn som deltar i skolans verksamheter som förskoleklass, skola och skolbarnomsorg.

diskriminering:

Ingen får missgynnas genom särbehandling på grund av kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, sexuell läggning eller funktionshinder.

kränkande behandling:

Är när någon eller några kränker principen om alla människors lika värde. Kränkningar är uttryck för makt och förtryck. Kränkningar kan utföras av en eller flera personer och riktas mot en eller flera. Det kan utföras av och drabba såväl elever som vuxna. En kränkning kan äga rum vid

enstaka tillfällen eller vara systematiska och återkommande. (Mobbing är kränkande behandling vid upprepade tillfällen.) Kränkningarna kan vara:

- fysiska (t.ex. att bli utsatt för slag och knuffar),
- verbala (t.ex. att bli hotad eller kallad hora, bög),
- psykosociala (t.ex. att bli utsatt för utfrysning, ryktesspridning), text- och bildburna (t.ex. klotter, brev och lappar, e-post, Facebook, Instagram, sms och mms).

THT: Förkortning för skolans trygghetsteam

EHT: Förkortning för skolans elevhälsa

Kontakter

Rektor är ansvarig för att en likabehandlingsplan upprättas, genomförs och följs. Kontakta rektor eller THT om du har synpunkter på eller kommentarer till planen, eller vill anmäla fall av diskriminerande eller annan kränkande behandling. Inkomna ärenden diskuteras i vissa fall i samråd med EHT.

Rektor, Maria Lorentzson

Nolskolan
Skolallén 3
449 42 Nol
0303-330413
E-post: maria.lorentzson@ale.se

Nolskolans, Trygghetsteam

Per Åsen per.asen@ale.se
Albin Löfqvist, albin.lofqvist@ale.se
Veronica Dempe, veronica.dempe@ale.se
Raimo Käkelä, raimo.kakela@ale.se

Socialpedagog, Raimo Käkelä

0303-330566, 0737-731118
E-post: raimo.kakela@ale.se

Bilaga 1 Styrdokument

FN:s konvention om barns rättigheter:

Ur artikel 28:

”Konventionsstaterna skall vidtaga alla lämpliga åtgärder för att säkerställa att disciplin i skolan upprätthålls på ett sätt som är förenligt med barnets mänskliga värdighet och i överensstämmelse med denna konvention.”

Arbetsmiljölagen 3 kap § 2

”Arbetsgivaren skall vidta alla åtgärder som behövs för att förebygga att arbetstagaren utsätts för ohälsa eller olycksfall” (gäller även barn/elever i skolan)

Skollagen 6 kap Åtgärder mot kränkande behandling

Ändamål och tillämpningsområde

1 § Detta kapitel har till ändamål att motverka kränkande behandling av barn och elever. Bestämmelserna tillämpas på utbildning och annan verksamhet enligt denna lag.

Diskriminering

2 § Bestämmelser om förbud m.m. mot diskriminering i samband med verksamhet enligt denna lag finns i diskrimineringslagen (2008:567).

Definitioner

3 § I detta kapitel avses med - elev: utöver vad som anges i 1 kap. 3 § den som söker annan utbildning än förskola enligt denna lag, - barn: den som deltar i eller söker plats i förskolan eller annan pedagogisk verksamhet enligt 25 kap., - personal: anställda och uppdragstagare i verksamhet enligt denna lag, och - kränkande behandling: ett uppträdande som utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen (2008:567) kränker ett barns eller en elevs värdighet.

Tvingande bestämmelser

4 § Avtalsvillkor som inskränker rättigheter eller skyldigheter enligt detta kapitel är utan verkan.

Ansvar för personalen

5 § Huvudmannen ansvarar för att personalen fullgör de skyldigheter som anges i detta kapitel, när den handlar i tjänsten eller inom ramen för uppdraget.

Aktiva åtgärder

Målinriktat arbete

6 § Huvudmannen ska se till att det inom ramen för varje särskild verksamhet bedrivs ett målinriktat arbete för att motverka kränkande behandling av barn och elever. Närmare föreskrifter om detta finns i 7 och 8 §§.

Skyldighet att förebygga och förhindra kränkande behandling

7 § Huvudmannen ska se till att det genomförs åtgärder för att förebygga och förhindra att barn och elever utsätts för kränkande behandling.

Plan mot kränkande behandling

8 § Huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Förbud mot kränkande behandling

9 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för kränkande behandling.

Skyldighet att anmäla, utreda och vidta åtgärder mot kränkande behandling

10 § En lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En förskolechef eller rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Första stycket första och andra meningarna ska tillämpas på motsvarande sätt om ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier på sätt som avses i diskrimineringslagen (2008:567).

För verksamhet som avses i 25 kap. och för fritidshem som inte är integrerade med en skolenhet eller förskolenhet gäller första och andra styckena för den personal som huvudmannen utser.

Förbud mot repressalier

11 § Huvudmannen eller personalen får inte utsätta ett barn eller en elev för repressalier på grund av att barnet eller eleven medverkat i en utredning enligt detta kapitel eller anmält eller påtalat att någon handlat i strid med bestämmelserna i kapitlet.

Skadestånd

12 § Om huvudmannen eller personalen åsidosätter sina skyldigheter enligt 7, 8, 9, 10 eller 11 § ska huvudmannen dels betala skadestånd till barnet eller eleven för den kränkning som detta innebär, dels ersätta annan skada som har orsakats av åsidosättandet. Skadestånd för kränkning i andra fall än vid repressalier lämnas dock inte, om kränkningen är ringa.

Om det finns särskilda skäl, kan skadeståndet för kränkning sättas ned eller helt falla bort.

Rättegången

13 § Mål om skadestånd enligt detta kapitel ska handläggas enligt bestämmelserna i rättegångsbalken om rättegången i tvistemål när förlikning om saken är tillåten.

I sådana mål kan det dock förordnas att vardera parten ska bära sin rättegångskostnad, om den part som har förlorat målet hade skälig anledning att få tvisten prövad.

Bevisbörda

14 § Om ett barn eller en elev som anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling enligt 9 § eller repressalier enligt 11 §, visar omständigheter som ger anledning att anta att han eller hon har blivit utsatt för sådan behandling, är det huvudmannen för verksamheten som ska visa att kränkande behandling eller repressalier inte har förekommit.

Rätt att föra talan

15 § I en tvist om skadestånd enligt detta kapitel får Statens skolinspektion som part föra talan för ett barn eller en elev som medger det. När Skolinspektionen för sådan talan får myndigheten i samma rättegång också föra annan talan för barnet eller eleven om han eller hon medger det. För barn under 16 år krävs vårdnadshavares medgivande.

Bestämmelserna i rättegångsbalken om part ska gälla även den för vilken Skolinspektionen för talan enligt detta kapitel när det gäller jävsförhållande, pågående rättegång, personlig inställelse samt förhör under sanningsförsäkran och andra frågor som rör bevisningen.

När ett barn eller en elev för talan enligt detta kapitel får Skolinspektionen inte väcka talan för barnet eller eleven om samma sak.

16 § Rättens avgörande i ett mål där Statens skolinspektion för talan för ett barn eller en elev får överklagas av barnet eller eleven, om det får överklagas av myndigheten.

När rättens avgörande i ett mål som avses i första stycket har vunnit laga kraft, får saken inte prövas på nytt på talan av vare sig barnet eller eleven eller Skolinspektionen.

Skolförordning 2011:681

2 § 1 En Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling enligt 3 kap. 16 § diskrimineringslagen (2008:567) och en plan mot kränkande behandling enligt 6 kap. 8 § skollagen (2010:800) ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet för vilken planen gäller. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad.

Diskrimineringslagen

Diskrimineringsförbud 2 kap 5 §

Den som bedriver verksamhet som avses i skollagen (2010:800) eller annan utbildningsverksamhet (utbildningsanordnare) får inte diskriminera något barn eller någon elev, student eller studerande som deltar i eller söker till verksamheten. Anställda och uppdragstagare i verksamheten ska likställas med utbildningsanordnaren när de handlar inom ramen för anställningen eller uppdraget.

Skyldighet att utreda och vidta åtgärder mot trakasserier 2 kap 7 §

Om en utbildningsanordnare får kännedom om att ett barn eller en elev, student eller studerande som deltar i eller söker till utbildningsanordnarens verksamhet anser sig i samband med verksamheten ha blivit utsatt för trakasserier eller sexuella trakasserier, är utbildningsanordnaren skyldig att utreda omständigheterna kring de uppgivna trakasserierna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra trakasserier i framtiden.

Målinriktat arbete

3 kap 14§ En utbildningsanordnare som bedriver utbildning eller annan verksamhet enligt skollagen (2010:800), utbildning enligt högskolelagen (1992:1 434) eller utbildning som kan leda fram till en examen enligt lagen (1993:792) om tillstånd att utfärda vissa examina ska inom ramen för denna verksamhet bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning. Närmare föreskrifter om utbildningsanordnarens skyldigheter finn i 15 och 16§§. (SFS 2010:861)

Att förebygga och förhindra trakasserier

3 kap 15 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska vidta åtgärder för att förebygga och förhindra att något barn eller någon elev eller student som deltar i eller söker till verksamheten utsätts för trakasserier som har samband med kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning eller för sexuella trakasserier.

Plan mot diskriminering och annan kränkande behandling

3 kap 16 § En utbildningsanordnare som avses i 14 § ska varje år upprätta en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att dels främja lika rättigheter och möjligheter för de barn, elever eller studenter som deltar i eller söker till verksamheten, oavsett kön, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning, dels förebygga och förhindra trakasserier som avses i 15 §. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som utbildningsanordnaren avser att påbörja eller genomföra under det kommande året. En redovisning av hur de planerade åtgärderna enligt första stycket har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Bilaga 2 Nolskolans ordningsregler 2018/2019

Nolskolans Värdegrund

På Nolskolan förväntas alla som arbetar och studerar vara engagerade i att leva upp till vår gemensamma värdegrund. Värdegrunden på skolan kretsar kring TURE. T står för Trygghet, U står för Unik, R står för Respekt och E står för Empati.

Vi på Nolskolan strävar alltså efter att alla som arbetar och studerar här känner trygghet, visar respekt och känner sig respekterade, upplever att var och en är unik samt att vi visar och känner empati för varandra.

Trygghet:

Med trygghet menar vi att:

- Ingen ska behöva vara rädd för någon eller känna obehag för att gå till skolan.
- Ingen ska känna sig utanför.
- Vi ska hjälpa den som råkar illa ut eller blir illa behandlad.

Unik:

Alla människor är unika. Att vara unik är något värdefullt. Det är viktigt att vi känner oss unika och att vi tillåts vara unika.

Respekt:

Respekt visar vi genom att:

- Vi lyssnar på varandra, både barn och vuxna.
- Vi är rädda om skolans och kompisars saker.
- Vi visar hänsyn mot andra.
- Vi är snälla mot varandra.
- Vi skrattar inte åt någon.
- Vi behandlar andra som vi själva vill bli behandlade.
- Vi låter andras saker vara ifred.

Empati:

Att visa Empati på Nolskolan innebär att:

- Vi tar hand om varandra.
- Vi visar hänsyn mot andra.
- Vi behandlar andra som vi själva vill bli behandlade.
- Vi ska hjälpa den som råkar illa ut eller blir illa behandlad.

Nolskolans Ordningsregler

- Elever får inte lämna skolområdet utan vuxens tillstånd.
- Mobiltelefoner lämnas till personalen för förvaring och förvaras inlåsta under skoltid.
- Snöbollskastning är tillåten på anvisad plats med särskilda regler. Dessa regler sätts upp när snön kommer.
- Skolan tar inte ansvar för värdesaker som tas med till skolan. Skolan tar inte ansvar för borttappade/förlorade värdesaker.
- Det är tillåtet att ha med leksaker till skolan. Men man får **inte** byta eller ge bort leksaker.
- *När dumma saker händer säger vi alltid till en vuxen.**
- Det är inte tillåtet att dela ut inbjudningskort i skolan.
- Cykling på skolans område är inte tillåtet mellan kl. 7.30-till efter mellanmål.
- På skolan får vi åka kickboard, skateboard och inlines om vi har knäppt hjälm på. Airboard är inte tillåtet.

*Eleverna vill att vi alltid säger till en vuxen men att vi arbetar för att eleverna själva i takt med ålder och mognad kunna lösa sina egna konflikter.

Bilaga 3 Skollagen kapitel 5 Trygghet och studiero

Kapitlets innehåll

1 § I detta kapitel finns bestämmelser om

- tillämpningsområde (2 §),
- arbetsmiljö (3 och 4 §§),
- ordningsregler (5 §),
- disciplinära och andra särskilda åtgärder (6-23 §§), och
- dokumentation (24 §).

Tillämpningsområde

2 § Om inte annat anges i respektive paragraf gäller bestämmelserna i detta kapitel alla skolformer utom förskolan. Bestämmelserna i 1-6 och 22-24 §§ gäller också för fritidshemmet.

Arbetsmiljö

3 § Utbildningen ska utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero.

4 § I arbetsmiljölagen (1977:1160) finns bestämmelser om kraven på en god arbetsmiljö.

I vissa frågor som rör arbetsmiljön finns bestämmelser även i denna lag.

Ordningsregler

5 § Ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. De ska utarbetas under medverkan av eleverna och följas upp på varje skolenhet.

Rektorn beslutar om ordningsregler.

Denna paragraf gäller inte för kommunal vuxenutbildning, särskild utbildning för vuxna och utbildning i svenska för invandrare.

Disciplinära och andra särskilda åtgärder

Allmänna befogenheter för rektor och lärare

6 § Rektorn eller en lärare får vidta de omedelbara och tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma till rätta med en elevs ordningsstörande uppträdande.

Enligt de förutsättningar som följer av 7-23 §§ får det beslutas om utvisning, kvarsittning, tillfällig omplacering, tillfällig placering vid en annan skolenhet, avstängning och omhändertagande av föremål.

En åtgärd enligt första eller andra stycket får vidtas endast om den står i rimlig proportion till sitt syfte och övriga omständigheter.

Utvisning ur undervisningslokalen

7 § I grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan får en lärare visa ut en elev från undervisningslokalen för högst återstoden av ett undervisningspass, om

1. eleven stör undervisningen eller på annat sätt uppträder olämpligt, och
2. eleven inte har ändrat sitt uppförande efter uppmaning från läraren.

Kvarsittning

8 § Under samma förutsättningar som i 7 § får en lärare eller rektor i grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan besluta att en elev ska stanna kvar i skolan under uppsikt högst en timme efter att skoldagens undervisning har avslutats eller infinna sig i skolan högst en timme innan undervisningen börjar.

Utredning

9 § Om en elev i förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan eller gymnasiesärskolan vid upprepade tillfällen stört ordningen eller uppträtt olämpligt eller om eleven gjort sig skyldig till en allvarigare förseelse, ska rektorn se till att saken utreds. Samråd ska ske med elevens vårdnadshavare.

Om förutsättningarna för en utredning om särskilt stöd enligt 3 kap. 8 § är uppfyllda ska även en sådan utredning inledas.

10 § Med utgångspunkt i vad som har framkommit vid en utredning enligt 9 § första stycket ska rektorn se till att åtgärder genomförs för att få eleven att ändra sitt beteende.

Skriftlig varning

11 § Efter en utredning enligt 9 § första stycket får rektorn besluta att tilldela eleven en skriftlig varning. En sådan varning ska innehålla information om vilka åtgärder som kan komma att vidtas om eleven inte ändrar sitt beteende.

Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.

Tillfällig omplacering

12 § I förskoleklassen, grundskolan, grundsärskolan, specialskolan, sameskolan, gymnasieskolan och gymnasiesärskolan får rektorn besluta att en elev ska följa undervisningen i en annan undervisningsgrupp än den eleven annars hör till eller undervisas på annan plats inom samma skolenhet om åtgärderna som gjorts efter en sådan utredning som avses i 9 § första stycket inte

varit tillräckliga eller om det annars är nödvändigt för att tillförsäkra de andra eleverna trygghet och studiero.

Elevens vårdnadshavare ska informeras om rektorns beslut.

Endast om det finns synnerliga skäl får en åtgärd som rektorn vidtagit med stöd av första stycket gälla under längre tid än två veckor. Åtgärden får dock inte gälla för en längre tid än fyra veckor.

Tillfällig placering vid en annan skolenhet

13 § Om åtgärder enligt 12 § inte är tillräckligt ingripande eller på grund av andra omständigheter inte är möjliga att genomföra, får rektorn besluta att en elev tillfälligt ska följa undervisningen vid en annan skolenhet.

Beslutet om en sådan tillfällig placering fattas gemensamt med rektorn vid den mottagande skolenheten. Elevens vårdnadshavare ska informeras om beslutet innan placeringen genomförs.

Endast om det finns synnerliga skäl får en åtgärd som rektorn vidtagit med stöd av första stycket gälla under längre tid än två veckor. Åtgärden får dock inte gälla för en längre tid än fyra veckor.

Avstängning i vissa obligatoriska skolformer

14 § I grundskolan, specialskolan och sameskolan får rektorn besluta att stänga av en elev helt eller delvis om

1. det är nödvändigt med hänsyn till övriga elevers trygghet och studiero,
2. syftet med åtgärder enligt 7, 8 och 11 §§ inte uppnåtts eller det finns andra särskilda skäl med hänsyn till elevens beteende, och
3. eleven erbjuds kompensation för den undervisning som han eller hon går miste om på grund av avstängningen.

Rektorn får inte uppdra åt någon annan att fatta beslut enligt första stycket.

Ett beslut om avstängning gäller omedelbart om inte annat beslutas.

Avstängningstid i vissa obligatoriska skolformer

15 § Ett beslut enligt 14 § får innebära avstängning endast under den tid som behövs för en skyndsam utredning av vilka andra åtgärder som kan behövas.

En elev får inte stängas av för en längre tidsperiod än en vecka och inte heller vid fler tillfällen än två gånger per kalenderhalvår.

Inhämtande av yttrande och information till berörda

16 § Innan rektorn beslutar om avstängning enligt 14 § ska eleven och elevens vårdnadshavare beredas tillfälle att yttra sig.

Rektorn ska informera huvudmannen när han eller hon har fattat ett beslut om avstängning. Om eleven är under 18 år ska även socialnämnden informeras om beslutet.